

Olvass nekem, édesapa!

Egy spanyol lapban olvastuk, hogy Anglia egyik egyetemén, nevezetesen Exeterben érdekes eredményre jutottak a gyermeklélektan kutatói. Arról van szó, hogy mesemondásból vagy mesefelolvasásból a legtöbb nő doktorátust szerezhetne.

Merthogy az esetek nagy többségében az anya vagy a nagymama olvassa fel a mesét esténként - a fiúknak is. (Hogy a lánygyermek erre hogyan reagál, arra nincs adat, de nem is fontos. Velük nincs baj...)

Baj a fiúgyermekkel van, mert élete első nyolc-tíz évében minden, ami az olvasáshoz kapcsolódik, az a nővel függ össze. Érthetőbb fogalmazva: az anya (vagy nagymama) olvassa a mesét otthon, az óvodában aztán szintén nő (óvónő) olvas és mesél, majd az iskola első éveiben megint szinte csak nővel találkozik a fiúgyermek.

Igy aztán - az exeteri tudós elmék szerint - az a tévhit alakul ki a fiúgyermekben, hogy az olvasás eleve női tevékenység, vagyis "nem fiúhoz illő". A fiút a kaland érdekli, ilyen tárgyú könyvet kellene olvasnia. De hogyan, ha nem szoktatják rá az olvasásra? Minden felmérés azt bizonyítja (és nem csupán a ködös Albionban, hanem szerte a világon), hogy a fiúk elmaradnak a fejlődésben a lányok mögött. Különösen akkor, ha olvasásról, a szavak használatáról, vagy ami ebből ered: a beszédéről van szó. Az általános iskolában ez az elmaradás még csak ötszázalékos, a középiskolában már tíz, az egyetemen pedig - jobb nem is említeni...

A brit tudósok ezek után afféle kiáltványt intéztek a világ gyermekes férfiúhoz: "Apák! Ol-

vassatok mesét a gyermeketeknek!" Mert az olyan családban, ahol az apa (is) olvasott mesét, ott a fiú jobban fejlődik, nem marad el a lányok mögött. Sőt kifejezetten haszna származik eb-

ből, hiszen felnőttkorban a jobban beszélő, akadálytalanul olvasó ember könnyebben kap munkát és könnyebben illeszkedik be az életbe, ez csak természetes...

Férfitársaim! Munkára fel! Az a húsz perc esténként nem csökkenti a tekintélyünket, sőt, mint látható, csak jó származhat belőle! És nem csak az apa olvasson mesét, hanem a nagybácsi, az idősebb fivér is! Talán így sikerül ellensúlyozni a sok óvónőt, tanító nénit, és elősegíthető, hogy a legifjabb fiú ne maradjon le a lányok mögött! Higgyék el, már ezért a kis diadalért megéri a fáradozás! Elő a mesekönyvvel, amelynek első sora így kezdődik: Hol volt, hol nem volt...

Lőrincz Géza

Holtodiglan, holtomiglan...

A kislányok erről ábrándoznak, a kisfiúkat ezzel ijesztgetik. A menyasszonyt irigylik, a vőlegényt ugratják. És már maguk a szavak is árulkodnak ám! A nő férjhez megy, férjhez adják, a férfi megnősül, elveszi a lányt. Bár ha jobban meggondoljuk, régen, amikor egy nő számára a házasság az élet legbiztosabb tényei közé tartozott, neki kellett a kihívó szerepét vállalnia. Nem a saját egyéniségét kellett megmutatnia, hanem elérni, hogy a kismacskát férfiú (vagy rosszabb esetben akármelyik) csak vele tudja elképzelni az életét. Az sem kívánt kevés energiát, amíg ebből a bizonytalan érzésből, a folyamatos női ösztönzés eredményeképpen akarát formálódott, majd végre valahára nyilatkozott az a fiú! Persze jól tudjuk, mennyi megaláztatás, örömtelenség, asszonyi szenvedés szorult a biztosan tartó keretek közé, és ha nekünk e tekintetben már könnyebb is a helyzetünk, azért nekünk is megvannak a magunk gondjai: Mert amióta a házasság - többé-kevésbé - szabad választáson alapuló döntések nyomán jön létre, azóta biztos pontból életünk legkockázatosabb vállalkozásává lett. Óriásira növekedett a bizonytalanságunk, nem igazán tudjuk, a házasság történelméből mit dobjunk el, és mi után kapjunk kétségbeesetten. Mert megszerezni egy férfit ma is lehet, megtartani - még azt is, de vele boldogságban, szerelmes, szoros szövetségben élni - márpedig minden változás ezért a célért történt no, ez az igazán nehéz feladat.

Ha jól megnézzük, van, ami változik, és van, ami nem. Ma is nekiszegedik a kérdést a huszoneves lányoknak, hogy mégis, mikor szándékoznak férjhez menni. Csakhogy a válaszok eddig soha nem tapasztalt bizonytalanságról árulkodnak.

- Huszonnyolc éves vagyok, és hat éve majdnem férjhez mentem - mondja Anikó. - Komoly lánynak számítottam már akkor is, a kapcsolat is ígéretes volt. Aztán elmaradt az esküvő, dolgozni kezdtem. Nagyon komolyan. Ha most visszagondolok az akkori önmagamra, elképedek. Ezer dolog történt velem, és ezek olyan dolgokat váltottak ki belőlem, amelyekre soha nem gondoltam volna. Azóta az idő haladtával egyre bizonytalanabb vagyok, hozzá merjem-e kötni az életem valakihez ilyen... kiforratlanul. Persze az is lehet, hogy ha akkor férjhez megyek, akkor a döntéseimet ahhoz a helyzethez igazítom, és maga a kapcsolat megtart engem azon a vállalt úton. Ki tudja?

Ha belegondolunk, az ember sosincs készen: Mindig változik, erősödik, gyengül, sérül, örömben, bánatban tapasztalódik. Ha a házassághoz szükséges érettségről beszélnek a szakemberek, általában az elhatározás komolyságára gondolnak. Arra, hogy az ember készen áll elfogadni a másikkal együtt mindent. (Csaknem mindent.) Adott esetben azt is, hogy nemcsak a helyzetük, a terveik, a körülményeik változhatnak meg, de ők maguk is.

Mi volna, ha szót ejtenénk a szerelemlről is? Arról az érzésről, amelyet figyelmen kívül hagyni botorság, de pusztán erre építeni az életet több mint kockázatos. Egy higgadt természetű nő nemrég némi töprengés után úgy foglalta össze, hogy a szerelem a házasság szükséges, de nem elégséges feltétele. Mert kell, hogy valami egy kicsit elvárásolja a tekintetünket, megfényesedjék tőle az, akit nézünk, de az már nem jó, ha egészen másnak látjuk őt, mint amilyen valójában.

Ha abban kutakodunk még egy kicsit, hogy miért kötetlik egyre kevesebb és kevesebb házasság napjainkban, akkor be kell látnunk, hogy ez a mi korunk nem az elköteleződés kora. Telítve vagyunk hamis illúziókkal, az önmegvalósítás kőkemény önérvényesítésbe csúszó példáival, még a levegőben is valami csak-egy-életed-van-használd-ki hangulat lebeg. És sokan kihasználják! Legfőképpen a másikat. Ezért aztán fájó sebeiket gyógyítgató, rejtgető férfiak és nők megeretik egymást bizalmatlanul, és egyre kevésbé tudják, mit akarnak adni és kapni. Hogy is mondja az eskü? Jóban, rosszban... Ma mintha csak a jóról volna szó. Még pontosabban azokról a technikákról, amelyekkel a jót ki lehet sajtolni, csikarni az élettől, a másiktól. De arról, hogyan kell elviselnünk a rosszat, kevesebb szó esik. Alázastról, türelméről, áldozatokról már ne is beszéljünk!

Virág jutott eszembe, aki öt esztendő, és két éve hajt a fiamra. Legutóbb a mászókan végre sikerült kicsikarnia a nyilatkozatot: Jól, elveszlek. Sikongatni és tapsolni kezdett: Boldog vagyok!! És látszott rajta, hogy tényleg az.

Nemrég megkérdeztem leendő menyemet, mi lesz, ha nagy lesz. Hát... babakocsi-tologató - karcárszott. Igen, bólintottam mindent értve. Milyen igaza van. Hiszen végül is mindig erről van szó!

Forrás: Nők Lapja, 1998/20

Milyen a jó apa?

Erről kevés szó esik. A "rosszról" annál több. Alig van ideje a gyerekekre! Érzelmileg távolságtartó! Túl szigorú, túl passzív! - ez a leggyakoribb vád a mai apák ellen. A szemrehányást a feleség teszi - meg a gyerekek... Pedig van jó apa is, akit érdemes volna utánozni!

A kis hercegnő és a hős

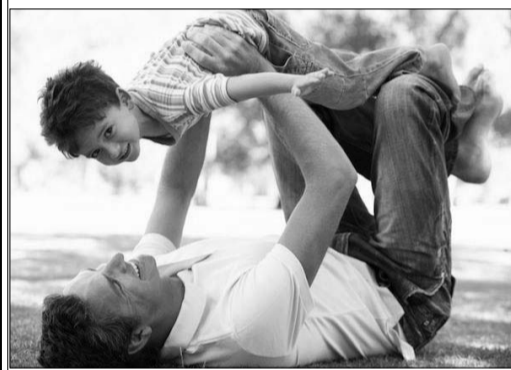
A lány életében az apa az első lovag. A férfi kis hercegnőként kezeli a lányát. Rendszerint gyengédebben bánik vele, mint a fiával. A kislány lelki érzékenysége felébreszti a férfiban a védelmezés ősi ösztönét. Ha birkózik vele, mindig ügyel, nehogy túl durva legyen. Ezt a harmonikus viszonyt nem zavarja vetélkedés. Ellenkezőleg: a kislány természetes nőiségével képes megbabolázni az apját. Játékos flörtöléssel, merész kokettálással az ujjja köré csavarja. És a férfi nem ellenkezik.

Az apa is különleges helyet foglal el a lány világában. Ő az első férfi, akit a lány szeret. Tudatosan vagy ösztönösen, de a jövőben minden fiút hozzá mér majd. "Gyakran választ a lány olyan férjet, amilyen az apja volt" - bizonyítja a pszichológus.

A kamaszkor során lassan oldódik ez a szoros kapcsolat. A lány más férfi után érdeklődik, mind több fiú barátja lesz. Sok apa csak nehezen fogadja el az új helyzetet. Nehezen törődik bele, hogy már nem ő az egyetlen férfi a lány életében. Annyi a viasza, hogy megtarthatja különleges szerepét: ő az örökös fővédő és főbizalmas.

Klassz haver - de vetélytárs is

Ki az, aki nem nyomott még el egy-egy mosolyt apa és fia vetélkedése láttán? Milyen örömmel és igyekezettel próbálja legyőzni egymást a kicsi meg a nagy a fociban, a versenyfutásban vagy szkanderben! Egészen különös férfikapcsolat az övék. Az apa saját maga részének fogja fel a csemetéjét. Magát azonosítja vele, mindazt meg akarja neki tanítani, ami a srácot férfivá teszi. Magához emeli az erősebbik nem világába. Eközben örömmel fedezi fel saját magában a gyereket. A fiú viszont példaképet lát az apjában, akivel feltétel nélkül azonosítja magát. Legyen az toronyépítés fakockákból, birkózás az ágyban, aztán később sakkozás - a kapcsolatukat mindig meghatározza az aktív cselekvés, a játékos erőszak és versengés. Na igen, hiszen a két "férfi" nemcsak a legjobb barátja, hanem a legélesebb vetélytársa is egymásnak. A fiú ugyanis hamarosan egyenrangú társává válik a férfiak birodalmában. Az apa egyik legfontosabb feladata, hogy segítse a fiú önálló személyiséggé fejlődését. Segítse egészségesen átvészelni az anyjához fűződő természetes viszony felbomlását. A fiú az apjától tanulja meg a nők tiszteletét, rossz esetben megvetését. "Ha a férj gyakran durva a feleségével, a gyerek sem fog másként bánni a nővel - vetíti előre a pszichológus. - Először az anyjával, aztán a diáktársnőjével, majd a saját feleségével."

A gyerek egészséges fejlődésében tehát rendkívül fontos szerepe van a pozitív, erős apaképnek. Ha nincs ilyen, példakép lehet a nagybácsi, a szomszéd, az anya barátja vagy a tanár is.

Ki a jó apa?

- Nem kell tökéletesnek lennie, elegendő, ha érzékeny ember.
- * Kezdetől fogva megéli az apaságot. Gondoskodik már a terhes feleségéről is, és részt vesz az újszülött ápolásában.
- * Rendesen bánik az anyával, hogy méltó példakép lehessen, így mutatja, milyen értékesnek tartja az asszonyt.
- * A felesége iránti gyengéd gesztusokkal jelzi, hogy a szülőknak van szerelmi életük, tehát igényt tartanak a bizalmas együttlétre.
- * Bepillantást enged a munkájába, őszintén beszél a sikertelenségről és a gondjáról is. Így válik a házon kívüli élete is átláthatóvá.
- * Időt szakít a családjára, külön programot szervez a gyerekekkel, s ilyenkor csak rá figyel.
- * Elbeszélget a gyerekével. Észreveszi, hol szorít a cipő. Megtudakolja, mi a baj. Állást foglal, segít.
- * Lehetővé teszi, hogy a felesége is szentelhesse kis időt saját kedvtelésének. Segít a házimunkában, hadd lássa a gyerek, milyen rejtett tartaléka van.
- * Erőt sugároz és védelmet nyújt. Bátorítja a gyereket, hogy maga oldja meg a kisebb problémáját. Ugyanakkor szolidárisnak mutatkozik - néha akár az ideges tanár ellenében is.
- * Nem szégyelli az érzelmeit, bánatát, örömet, csalódottságát. A férfi is sírhat.
- * Nem veszi a szívére a súrlódásokat, tudja, hogy a kamaszkor élesíti a gyerek kritikai érzékét, ilyenkor kezdi kívülről szemlélni a szüleit.
- * Egyenrangú szülő. Igyekszik tompítani az összetűzéseket, egyensúlyt teremteni a felek között.

Forrás: Gyöngy, 1998/5